

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HÖGSKOLAN FÖR SCEN OCH MUSIK

ATT SKAPA KONSERTEN; MELTING, FORMING

- en blandning av musik, text, dans och bildkonst

Av Miranda Bjerking Raeder

Examensarbete inom konstnärligt kandidatprogram i musik,
individuell inriktning

Vårterminen 2014

Examensarbete inom konstnärligt kandidatprogram i musik, individuell inriktning

15 högskolepoäng

Högskolan för scen och musik, Göteborgs universitet

Vårterminen 2014

Författare: *Miranda Bjerking Raeder*

Arbetets titel: *Att skapa konserten; Melting, Forming - en blandning av musik, text, dans och bildkonst*

Handledare: *Dan Olsson*

Examinator: *Einar Nielsen*

ABSTRACT

Nyckelord: Konsert, Föreställning, Konstater

Som frilansande musiker, kompositör och bandleadare vill Miranda Bjerking Raeder utforska hur en konsert kan bli en större upplevelse om man tillsätter bildkonst och dansare tillsammans med bandet Black Dough på en scen. Hon vill se hur scenuttrycket växer och får mer substans när det utmanas till att vara mer storslaget. Några av frågorna som hjälpte henne att starta sin resa är: Hur kan jag sammanföra musik, bildkonst och dans utan att förvirra publiken? Varför är det viktigt för mig att göra en konsert av denna form? Vilka problem och kompromisser stötte jag på i projektet? och Vilka nya perspektiv och erfarenheter öppnade sig för mig under arbetets gång?

1	INLEDNING.....	4
1.1	Bakgrund.....	4
1.2	Syfte.....	5
1.3	Frågeställningar.....	5
1.4	Metod och upplägg.....	5
2	BESKRIVNING AV PROCESS.....	6
2.1	Förarbete.....	6
2.2	Skrivprocess.....	6
	”Åsklåten”.....	6
	”Fire”.....	8
	”Contant Contact”.....	9
	”Where Are the Changes”.....	10
	”Moldy Growth”.....	11
	”Nighty Night”.....	12
	”Here We Go”.....	13
	”Introduction”.....	13
2.3	Arbetsprocess.....	14
3	DISKUSSION.....	21
3.1	Slutdiskussion.....	22
4	BILAGOR.....	24

Inledning

"A powerful performance will transform everyone in the room." - Marina Abramovic

Bakgrund

Jag började höstterminen 2013 med att ställa mig frågan 'Hur gör jag en konsert som innehåller både musik, text, dans och bildkonst?' och 'Varför är jag intresserad av att sammanföra dessa tre konstformer?'

Min första reflektion av den första frågan var; för att göra ett såhär stort projekt måste jag hitta 'rätt' människor att jobba med, människor som hjälper och inte stjälper min vision. Jag kontaktade Lisa Raeder och Pavle Heidler som båda är moderna dansare. Anledningen var därför att Lisa är min kusin, jag har sett henne dansa flera gånger, och jag vet sen tidigare att hon har en duo tillsammans med Pavle så jag bad henne skicka en video på dem när de dansar. Efter att ha sett videon kände jag mig säker på att det var just moderna dansare jag ville jobba med så vi bokade in ett skype-möte där jag förklarade min idé och tankarna bakom projektet. De blev båda peppade direkt och vi bestämde oss för att vi ville jobba ihop, och hoppades att vi skulle kunna göra det. Sedan kontaktade jag Freya Sif Hestnes, hon är scenograf och jobbar även med bildkonst. Efter ett skype-samtal med henne där hon visat videoklipp och förklarat hur live-visuals fungerar så bestämde jag mig för att det var just live-visuals jag ville ha som bildkonst. Live-visuals var i det här fallet aktivt omläggning av ting på en overhead-projektor i realtid; man skapar för hand ett rörligt mönster, detta sker alltså live under konserten och kan därför reagera och påverka tillsammans med det som händer på scenen. Freya garanterade inte att hon kunde medverka i projektet men ville verkligen det. Hon inväntade ett besked som avgjorde om hon skulle kunna vara med eller inte så i hopp om ett samarbete så avvaktade jag med att leta efter alternativa bildkonstnärer.

Så varför är jag intresserad av att sammanföra dessa tre konstformer? Jag är uppvuxen med en massa film runt omkring mig, mycket p.g.a. att min far är regissör och producent och min mamma jobbade som skådespelerska när hon var ung. Min mamma har även ett stort musikintresse och jag tror det är mycket p.g.a. av det som jag idag håller på med musik. Mamma målar även mycket och jag gick på bildkonst-förskola när jag var 1-6 år så mitt kreativa sinne fick tidigt grogrund. Jag började på dans när jag var 3 år gammal i källaren hos en granne, sen fortsatte jag gå på olika slags danskurser tills jag var 16 år. Allt detta anser jag är förklaringen till varför jag vill kombinera musik, dans och bildkonst. Det är jag. Det är det jag kan, det är hur jag uttrycker mig konstnärligt. Så hur kommer det sig att jag inte redan gjort detta med ett så tidigt upplägg för det i mitt liv? Det finns säkert tusen anledningar men den största är att jag länge har letat efter mitt "rätta" uttryck, jag har arbetat mig igenom många olika genrer både i musik, text, dans och bildkonst. Men efter en tid har jag tröttnat eller blivit obekvämt. Jag började skriva musik i tidig ålder och när jag kom upp i gymnasiet och startade mitt första band så var min musik mycket påverkad av vad som ansågs "coolt" och "häftigt" av majoriteten på min skola. Vi spelade mycket med det bandet men sen en dag stod jag inte ut, jag var inte mig själv i de låtarna, jag var vad någon annan tyckte var bra så jag la ner bandet och sökte folkhögskolor. Jag började på Bollnäs Folkhögskolas jazzlinje augusti 2010 och där startade jag första

upplagan av mitt nuvarande band Black Dough. Vi spelade låtar jag skrivit ensam på mitt rum åren innan och jag gjorde en konstvideo som projicerades bakom oss när vi spelade live. Då kände jag för första gången att jag hittat rätt. Den här musiken, det här uttrycket var jag, det var ingen klar genre eller ett tydligt fack, det var bara jag. Nu snart 4 år senare har bandet fasta medlemmar efter x antal gånger inhopp och avhopp, musiken har fått tydlighet och riktning, och nu är det naturligt för mig att göra en konsert där mina tre närmsta konstformer delar uttryck och utrymme. Det känns som en utmaning att hitta den rätta balansen, det rätta samarbetet och jag har sett många försök till det men sällan med ett bra resultat i mina ögon. Detta är mitt tycke och smak, min subjektiva uppfattning. Det jag uppfattat är att de konserter med flera konstformer jag sett har saknat; balans, mening, röd tråd och syfte. Det har blivit spretigt eller förvirrande. Enligt min mening ska det vara en enhet som rör sig på scen. Alla har en given plats och ingen ifrågasätts. Jag vet inte än om jag kan göra det bättre men nu känner jag mig i alla fall redo att ge det ett försök.

Syfte

Syftet med uppsatsen är att dokumentera arbetsprocessen i skapandet av konserten ”Melting, Forming” och med hjälp av denna dra några generella slutsatser/lärodomar som kan vara av värde för mig och andra att ta med sig in i liknande projekt och arbetsprocesser.

Frågeställningar

Centrala frågeställningar i detta arbete är

”Varför är det viktigt för mig att göra en konsert av denna form?”

”Vilka problem och kompromisser stötte jag på i projektet?” och

”Vilka nya perspektiv och erfarenheter öppnade sig för mig under arbetets gång?”

Metod och upplägg

Min metod att jobba med uppsatsen i förhållande till projektet var att föra en loggbok om utveckling och händelser i projektet samt att filma eller ljuduppta rep. Loggboken har bidragit med en slags översikt om allt jag gått igenom för att nå slutresultatet. Den har givit mig svart på vitt vad som funkade och vad som inte funkade så jag i framtiden kan återvända till detta projekt och få perspektiv på komplikationer. Videoklipp och ljudupptagningar är också ett tydligt medel jag använt mig av för att se utveckling och hur snabbt den artas. De har gett mig en överskådlig blick av musiken ensam kontra musiken tillsammans med dansare och bildkonstnär samt en överblick av det fysiska arbetet som krävs för att nå det musikaliska målet. Dokumentationen av repen och konserterna i form av videoinspelningar och ljudupptagningar har jag varit noga med att visa upp/spela upp och få OK från alla inblandade medmusiker, dansare och konstnärer för att ta etisk hänsyn för deras personliga integritet.

Uppsatsens disposition kortfattat; i undersökningen har jag beskrivit hur jag tagit varje steg i processen av att skapa en konsert med stora ambitioner och i diskussionsdelen fördjupar jag mig i mina frågeställningar om varför projektet är viktigt för mig, vilka problem jag stöter på under arbetets gång samt vilka positiva erfarenheter det gett.

BESKRIVNING AV PROCESS

Förarbete

Jag har velat göra det här konsertprojektet under en längre tid och under denna tid har jag samlat på mig idéer i en liten anteckningsbok. Den innehåller ord, meningar, scenografi idéer, accessoarer, och teckningar. Musiken och texterna har jag skrivit allteftersom under en längre tidsperiod. Av detta samlande fick jag tillslut ihop

Låtarna i den ungefärliga ordning jag skrev dem:

- 1."Åsklåten"
- 2."Fire"
- 3."Constant Contact"
- 4."Where Are The Changes"
- 5."Mouldy Growth"
- 6."Nighty Night"
- 7."Here We Go"
- 8."Introduction"

Skrivprocess

Det tåls att skriva att under min skrivprocess har jag varit väldigt illa berörd av Putins anti-gay lagar och de diskriminerande och våldsuppmunrande följderna av dem, de brutala och dödsorsakande massvåldtakterna i Indien, kapitalism och dess negativa påverkan på miljö, djur och människovärde, flyktingspolitiken och alla drunkningsolyckor med flyktingbåtar med flyende syrier, obildade uttalanden och motaktioner mot feminism. Allt detta bidrog till att jag ville skriva mer politiska texter och hitta en starkare kraft i mitt uttryck gentemot en publik.

Lite kort om meningen i varje låt:

"Åsklåten" är en kraftfull låt där gitarren liknar åska i sitt spel och formen är matande och blir mer och mer intensiv för att sedan falla tillbaka på det enkla den började i.

Låttexten:

*Your head lies upon me
And I'm scared of the morning, coming
Coming down on me
Down on me*

*Break my bones
Feed me with fire
I wanna feel you
I wanna feel your desire
Breathing, breathing...*

*Can you feel it
It's what you want
Now can you feel it*

*It's what you want
Can you feel it
It's what you want
Now can you feel it*

*Down in the well
I'm still breathing
Down in the well
I'm still alive*

I'm breathing, I'm breathing, I'm breathing, I'm breathing

Down... x7

I'm breathing, I'm breathing, I'm breathing, I'm breathing

*Can you feel it
It's what you want
Now can you feel it
It's what you want
Can you feel it
It's what you want
Now can you feel it*

*Your head lies upon me
And I'm scared of the morning, coming
Coming down on me*

Texten är bl a inspirerad av Hariku Murakamis bok ”The wind-up bird”. I en passage av boken befinner sig en man bokstavigt talat på botten av en brunn och kan inte ta sig upp för någon har tagit bort stegen under tiden han somnat där nere. Putins omänskliga anti gay-lagstiftningar som exkluderar människor ur samhället och matar rädslan att förlora någon man älskar och alla förminskande, förlöjligande, diskriminerande och sexistiska kommentarer, vidröringar, blickar, meddelanden, mail, osv från maktmissbrukare, auktoritärer, översittare och trångsynta människor som jag mött under mitt liv har även påverkat texten. När jag skrev låten fokuserade jag mest på soundet (gitarren som liknar åska) och jag ville göra den kraftfull med en stark röst som nästan låter desperat, efter det kom hela texten.

"Fire" inleds med en fri improvisation som det efter ett tag sakta växer fram ett trumkomp ur. Låten är mantra-aktig med en underton av voodoo.
Låttexten:

*Fire, don't you dare take my love
Fire, don't you dare take my love*

*He walks alone there
He walks in peace
Don't disturb him
You'll release...*

*Fire, don't you dare take my love
Fire, don't you dare take my love*

*Now you say that it's already over
Before it begun to fade
Before it's gone away
Now you say that it's already over
Before it begun to fade
Before I'm done
It's all done*

*But fire, don't you dare take my love
Fire, don't you dare take my love*

Don't you dare take him away from me x4

Texten är inspirerad av när jag och min pojkvän Boris åkte buss från Kroatien till Bosnien och såg att det brann på bergen och att himlen var alldeles mörk av röken. Det brann på grund av veckor av hetta och inget regn och elden bara spred sig och kom närmre och närmre husen och fälten. Det var väldigt känslösamt att se människor springa med hinkar med vatten för att försöka hindra elden att ta deras hus och odlingar. Sen har jag lekt med texten för att göra den tolkbar ur flera olika perspektiv. Den är bokstavig och på samma gång handlar den minst lika mycket om att acceptera en separation. Jag började med att spela trumkompet och stod i timmar och jammade själv i individstudenternas rum på skolan. När texten var klar visste jag att jag ville ha låten avskalad och återupprepande med trummor och melodi för att behålla mantra-känslan i låten som återkopplar till jorden, elementen och samhörighet.

”Constant Contact” har en ”twin peaks-känsla” i soundet det vill säga lite mystisk och svajig. Den har ett tungt gung som inger en viss känsla av berusning.
Låttexten:

*Naked skin under a shared blanket
Constant contact
Strong magnetism that tip toes, our lips are close, our lips are close
We haven't kissed, no not yet*

*Waiting for the past to be lost into the blue
Waiting for you to be someone else but still you*

*Clutter on my soul x8
On my soul*

*Try to find words while looking at the walls
But it's better to stay quiet, say nothing at all*

*A new found lover
A memory that will live forever
One day we might not know each other
Your words will be clutter*

*Clutter on my soul x8
on my soul x3
Clutter on my soul x8
On my soul*

Texten är inspirerad av förälskelse i stadiet då det ännu inte ”hänt något” mellan de två individerna. Det är också lite förbjudet för dem att agera efter deras begär för det finns intriger i vänskapskretsen och tidigare förhållanden. Det finns även en bortträngd vetskap om att det aldrig kommer bli något seriöst mellan dem. Jag skrev låten mitt i natten och det gav den en viss aura av lugn och melankoli. Det ville jag behålla så det är mycket glidningar mellan ackordsbyten och seghet i ljudinslag.

"Where Are The Changes" är rytmiskt pumpande med en viss folkton i sig blandat med rock n roll.

*We have stumbled on the finish line
And started going back in time
Love is now a listed crime
Oh hear the warning bells chime*

*Where are the changes
Where are the changes
Where are the changes
Where are the changes, isn't there more to come*

*Within the woods there are machines
Destroying everything
Animals are fleeing but no where to go
All for our beloved palm oil*

*Where are the changes
Where are the changes
Where are the changes
Where are the changes, isn't there more to come*

Bare with me, bare with me through this x4

*Where are the changes
Where are the changes
Where are the changes
Where are the changes, isn't there more to come*

Texten är inspirerad av de miljöförstöringar och utrotning av djur som massodlingen av palmolja medför samt (som innan ofta förekommande) Putin och hans anti gay-lagar. Ackorden skär sig lite harmoniskt därför att texten har en uppgivenhet, desperation och ifrågasättande som jag tycker passar med en skevhet harmoniskt. Jag minns inte om det var texten eller ackorden som kom först, låten uppstod bara i mig.

”Moldy Growth” ger först en känsla av kalla droppande grottor med krypande insekter som sen går över i en uppmanande tung och forcerande känsla som att bli träffad av en stark vind när man befinner sig på en höjd.

Låttexten:

*Bad moldy growth, you had a chance to shine
But now you're in hiding, don't wanna face your lies*

*Bad moldy growth, you never learn to compromise
They left you all alone to rot in your hideout*

*Leave while you have time
Leave your things behind
I'm chasing you out of your cave
The light's gonna burn you, can't be saved*

*Breaking an entrance through the wall
Don't you wish you were smaller
I'm coming to get you
I'll seek everywhere
You know I will find you
I feel that you're scared*

*Leave while you have time
Leave your things behind
I'm chasing you out of your cave
Kill all your hopes you can't be saved*

*Breaking an entrance through the wall
Don't you wish you were smaller
I'm coming to get you
I'll seek everywhere
You know I will find you
I feel that you're scared*

Texten är inspirerad av en människa som varit maktmissbrukare. När alla vänner vänder sig mot hen och börjar ifrågasätta missbruket tar hen till flykt och gömmer sig från världen. Jag ville skapa ett krypande obehag, droppande kalla grottor och sedan en exploderande refräng som ska få lyssnaren att rycka till. Därför börjar låten med en mild och lite sorgsen basgång som sången kommer in över tillsammans med metalliska ljud och skärande cymbalgnid. Till refrängen kommer nedoktaverad barytonsax, elgitarr, trummor och kraftfull bas.

"Nighty Night" har en lekfullhet med en twist av obehag.
Låttext:

*All the nightmares I've had
Dance with me in the dark
Pass me hand to hand
It never ends and it never starts
And they lead as if there all the same mind
No beat the flow is undefined
Smile, smile, no place to hide*

*Sandman feeds me with pharmacies
He likes to play under my sheets
Never lets me go to sleep...*

*Figures start changing shape
I gaze upon the madness
All at once like rolling tapes
I gaze upon my madness
I feel my mortality putting fears in me
and all my swallowed words surfacing
I listen, but I don't hear anything*

*Sandman feeds me with pharmacies
He likes to play under my sheets
Never lets me go to sleep
Sandman feeds me with pharmacies
He likes to play under my sheets
Never lets me go to sleep...*

*All the nightmares I've had
Dance with me in the dark
Pass me hand to hand
It never ends and it never starts
And they lead as if there all the same mind
No beat the flow is undefined
Smile, smile, no place to hide*

*Sandman feeds me with pharmacies
He likes to play under my sheets
Never lets me go to sleep
Sandman feeds me with pharmacies
He likes to play under my sheets
Never lets me go to sleep...*

Texten är inspirerad av en period på ca 2 år i mitt liv då jag hade mardrömmar varje natt med undantag för några få nätter då jag inte mindes mina drömmar eller jag drömt något osammanhängande och intetsägande. Min tanke med uppbyggnaden av den här låten var att skapa ett lekfullt groove med en catchy refräng som låg i gränslandet mellan tivoli och skräckfilm.

”Here We Go” vaggar sakta in dig i en harmonisk känsla av melankoli som sedan plötsligt bryts av ett tonartsbyte och en utsvävning för att sedan komma tillbaka till den harmoniska melankolin.

Låttexten:

*We rise and we fall
In this infinite, this infinite circle x2
It goes on, and on, and on...*

*And there is no entrance and no exit
It's our living and our purpose x2
it's our purpose*

Here we go chasing universes unknown...

And I'm heading, I'm heading down again, down again x4

*We rise and we fall
In this infinite, this infinite circle x2
It goes on, and on, and on...*

Texten är inspirerad av upprepande bråk som leder till ledsamhet och sedan anpassning som leder till uppgivenhet som växer till ilska och orsakar bråk... Jag ville skapa en känsla av tyngdlöshet, som att flyta på ett oändligt hav som är djupare än man kan föreställa sig, låta åhöraren vaggas till lugn för att sedan ge en oväntad våg (tonartsbyte) som ruskar om. Låten återvänder sedan till tyngdlösheten och den betryggande vaggningen av det enorma havet.

”Introduction” är en fri noise-improvisation som är ca 4 min lång. Under denna noise-matta så kommer dansarna för första gången in på scen, det är deras introduktion.

Efter att all musik var skriven så satte jag mig ner för att analysera och hitta den röda tråden i musiken och texten jag skrivit. Jag fann ifrågasättande, ilska och kraft men också en viss sorgsenhet. Jag ville förtydliga den röda tråden och kände att ett större uttryck var rätt väg att ta. Detta stora uttryck jag pratar om är när flera personer tolkar samma känslor på individuella sätt tillsammans, det gör uttrycket starkare och svårare att misstolka. Jag har i min skaparprocess valt platsen min konsert ska hållas på, jag har valt människorna jag jobbat med, jag har skapat tillfället, jag har även valt att inte hålla ett alltför fast tag om vad som kommer hända på scen. Dansaren dansar improviserat, bildkonstnären skapar det rörliga mönstret i stunden och vi i bandet spelar låtar som vi kan ta ut svängarna i. Allt kommer ske tillsammans med reaktion av varandra.

Arbetsprocess

Inspiration kan komma från alla olika håll och i alla olika situationer. Min vän Hannah Tolf var med i en konstinstallation tillsammans med dansaren Karolin Kent och ett gäng andra dansare på Götaplatsen under Kulturnatta där de täckte kroppen med en röd elastisk tygpåse. Under flera timmar ålade, kröp, klättrade, gick, stod, rörde de sig och spred ut sig utan att gå ur dessa tygpåsar. Jag stod flera timmar och bara glodde. Det var första gången jag såg Karolin Kent framföra ett stycke. Jag visste inte vem som var hon eller vem som var Hannah av de ca 10 rörliga tygklumparna men det spelade ingen roll för de gav tillsammans en känsla av närvaro och inbjudan till ett ”rum” jag inte erfarit förut. Detta gav mig idén att de två dansarna på min examenskonsert under en del av konserten skulle vara i tygpåsar, fast svarta, som en rörlig svart deg - Black Dough.

En av de första komplikationerna jag stötte på var att Freya Sif Hestnes i januari meddelade mig att hon ej kunde medverka på min konsert då hon blivit antagen till en skola i Oslo. Detta innebar att jag var tvungen att leta fram en annan bildkonstnär som kunde göra jobbet istället för Freya. Även om nu Freya inte kunde medverka i projektet så hade hon i alla fall hjälpt mig hitta rätt form av bildkonst för just denna konsert. Utan Freya hade jag förmodligen inte använt mig av just live-visuals. Därav var Freya en viktig del av processen eftersom samtalen med henne gav mig idéer och hjälp. I samma månad meddelade Bo Lindfeldt mig att jag kommer få reda på datum, rum och tid för konserten i mitten av mars. Jag hade hoppats att kunna repa och börja planera utifrån rummet redan i början av februari som var det datumet de först sa att vi skulle få veta vilket rum vi tilldelats. Men härmed var jag tvungen att skjuta fram rums-planeringen tills mitten av mars.

Klockan nio på morgonen den 13 mars ringde Bo Lindfeldt och meddelade att min examenskonsert kommer vara 24 maj kl 21:00 i T2 (Schildknechtteatern). David Holm meddelade dock att T2 (Schildknechtteatern) var upptagen hela maj och jag kunde därför inte repa i rummet förrän 2 h innan själva konserten. När jag meddelade datumet för examenskonserten till alla medverkande så visade det sig att varken Lisa eller Pavle kunde medverka så jag fick börja leta nya dansare. Nu satsade jag på att hitta dansare som faktiskt lever och jobbar mestadels i Göteborg. Inte långt efter jag börjat leta så blev jag tipsad om Karolin Kent, dansaren som var med i installationen på götaplatsen med tygpåsarna. Hon ville mer än gärna vara med och kunde de datum som krävdes för rep och konserten. Karolin hade ju även stor erfarenhet av tygpåse-idén eftersom hon skapat

den och ville mer än gärna utföra den igen. Kompromissen jag fick ta till var att Karolin ville jobba själv med tanke på tidspressen och formatet av föreställningen. Jag kände att det inte var en alltför stor förändring och att Karolin räcker mer än nog själv.

Så nu var jag äntligen på god väg. Vi hade 3 heldagars rep med bandet och på andra dagen medverkade Josefin Runsten som är en vän till mig som spelar altfiol. Vi gick igenom "Where Are The Changes", "Mouldy Growth", "Fire", "Nighty Night" och "Here We Go" tillsammans med Josefin och resultatet blev även i det tidiga stadiet över förväntan.

Lyssna gärna på "Lyssningsexempel 1" från rep med Josefin, ljudfil är bifogad.

Vi har på grund av mitt tycke och smak en ganska lågfrekvent ljudbild i bandet. Josefins altfiol bidrar till en bredare ljudbild, hon fyller upp och sätter in accenter som jag själv inte hade tänkt på men som jag med glädje välkomnar.

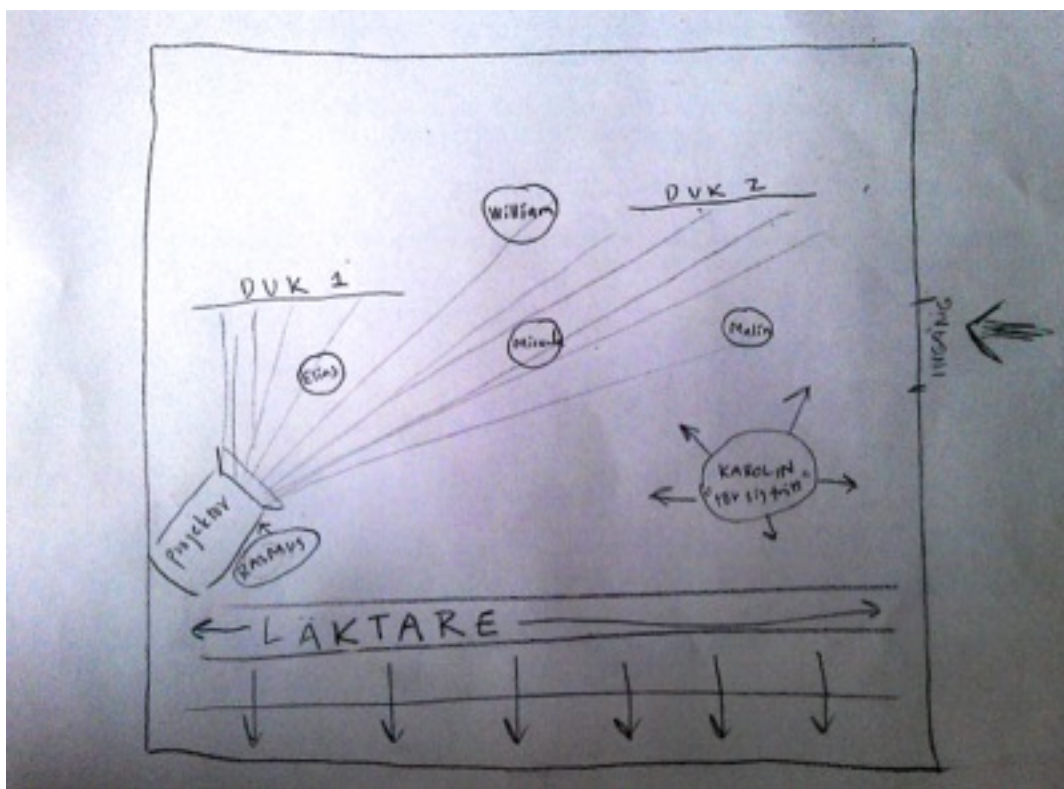
Några veckor efter repet med Josefin så hörde hon av sig och meddelade att hon ej kunde medverka i föreställningen eftersom hon fått en spelning i Malmö med sitt band och kände sig manad att välja det före min examenskonsert. Jag blev så klart väldigt besviken och en aning stressad eftersom jag kommit så långt i planeringen och räknat med att Josefin skulle medverka. Men jag accepterade snart situationen och hade förståelse för Josefins prioriteringar.

Efter att det var spikat att Karolin Kent skulle medverka på konserten så gick jag och såg föreställningen "Versus" på Atalante som hon gjort tillsammans med en ljudkonstnär och en skulptör. Det var helt härförande. Jag förstod till fullo då vilken otrolig koreograf och dansare Karolin är och hur lycklig jag är som får jobba med henne. Några dagar efter detta så bestämde jag mig för att stryka en av låtarna som inte riktigt landat och funnit sin plats i föreställningen. Den hette "Why Bother". Istället så skrev jag till "Introduction" som jag nämnt ovan. Jag ville ge Karolin en riktig introduktion när hon antrar scenen, att vi musiker tar ett steg tillbaka och gör en noise-matta som agerar bakgrundsmusik så Karolin får mer riktat fokus mot sig.

Jag bokade in ett möte med Karolin som ägde rum 15 april där vi lyssnade på alla låtarna (inspelningar från tidigare rep) och pratade om rekvisita, scenografi, roller, bildkonsten etc. Jag hade inför mötet strukturerat upp låtordning och en skiss på hur jag tänkt scenen skulle vara uppbyggd. Nedan är skissen jag gjorde och låtordningen:

Låtordning:

- 1."Åsklåten"
- 2."Introduction"
- 3."Where Are The Changes"
- 4."Constant Contact"
- 5."Fire"
- 6."Mouldy Growth"
- 7."Nighty Night"
- 8."Here We Go"

Ovan: Första skissen av placeringar i T2.

Jag blev sugen på att använda mjöl på scen efter att jag sett "Versus" (föreställningen Karolin medverkade i på Atalante som jag nämnt tidigare). I slutet av "Versus" så dansar Karolin i mjöl som sprids ut av hennes kropp över golvet. Vitt mjöl på svart golv var väldigt vackert i mina ögon, så jag föreslog idén att använda mjöl på scen i "Melting, Forming" för Karolin som tyckte det var en bra idé samt vacker estetik. Vi pratade även om den svarta tygpåsen Karolin kommer röra sig i i början av föreställningen och vilket slags tyg jag ska inhandla samt om hon även ska använda sig av ett ljusare tyg. Anledningen var att jag några dagar innan hade meddelat bandet att de skulle bära vita kläder under föreställningen så mönstret från overheadprojektorn även återspeglas på våra kroppar/kläder och det skulle vara fint om det även var något som gällde Karolin.

Den 26 april gick jag på second hand-runda för att leta efter vita scenkläder till bandet (jag hade själv hittat en vit t-shirt-klänning på rea) och för att leta tyger till Karolin. Så förutom Myrorna och Emmaus, där jag fann en vit t-shirt-tunika till Malin, så gick jag till Myrins Tygaffär på Övre Husargatan och letade i deras stump-låda efter elastiskt svart och genomskinligt tyg. Jag förstod snart att jag behövde ha med Karolin i sökandet efter tyger eftersom det är hon som vet vad som funkar och inte funkar, så jag bestämde en tid med Karolin för att åka och köpa tyg.

I samma veva bokade jag möte med Rasmus för att gå igenom föreställningens uppbyggnad och bildkonstens del i helheten. Jag och Rasmus sågs den 28 april och jag berättade om mina idéer och om de idéer Karolin hade och vad vi kommit fram till på vårt tidigare möte. Rasmus hade sett Black Doughs live-video som vi spelade in 26 februari i en black box på skolan.

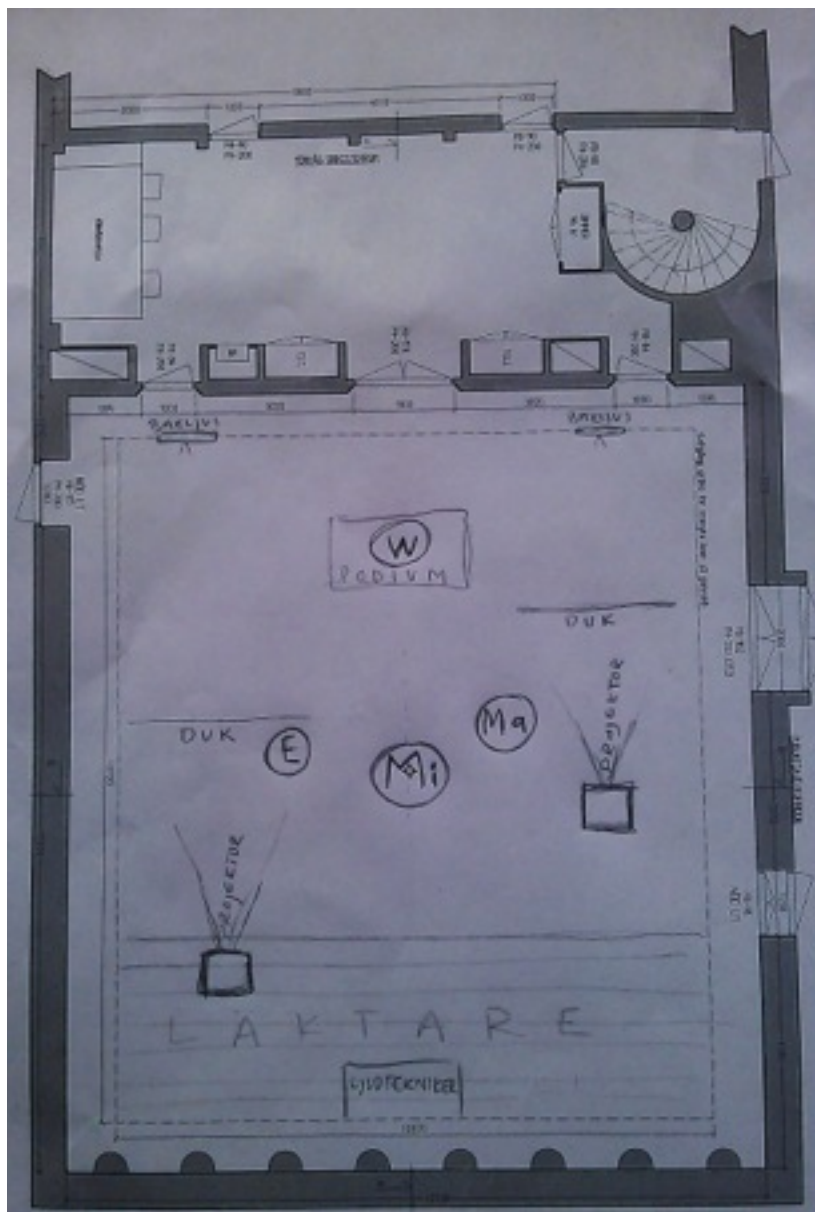
Se gärna videoexempel 1: Black Doughs live-video "Fire", länk till videon finner du i "Bilagor".

Rasmus ville använda mycket av den estetiken som vi använde i live-videon och jag tyckte det var en bra idé. Vi bestämde att ljuset skulle vara skarpt och riktat rakt framifrån med mycket färger. Jag visade även skissen (som jag infogat tidigare) och förklarade min idé om overheadprojektorn och live-visuals. Rasmus ville utveckla den idén till att istället använda 2 st projektorer riktade rakt framifrån, en mot varje duk som visade videoklipp han sedan lägger bilder/saker över som ett filter. Det var som en avancerad version av min idé. Jag tyckte det lät bra så jag gick med på ändringen. Jag och Rasmus skiljdes åt med ett nytt inbokat möte en vecka framåt. Under tiden skulle vi göra lite research om de nya idéerna och hur vi skulle lösa dem.

29 april sågs jag och Karolin på Myrins Tygaffär vid Övre Husargatan för att leta tyger. Vi hittade ett vitt nät-tyg som var lite elastiskt som Karolin ska dansa med i projektionerna och ett svart jersey-viskos-tyg som Karolin dansar i när hon gestaltar "den svarta degen". Jag fick även 2 kg mjöl av Karolin som hon fått över från projektet "Versus".

Dagen efter, alltså 30 april fick jag bekräftat att Oskar Karlsson skulle vara ljud och allt i allo tekniker på min föreställning. Detta gav mig ett stort lugn för jag har arbetat med Oskar tidigare och vet hur proffsig och lätt han är att jobba med. Oskar kunde direkt försäkra mig om att projektor-dukarna jag behövde fanns på skolan och att jag även skulle prata med Fredrik Magnusson (som är tekniker för teatersalarna) om vad det finns att tillgå av det jag behöver för min föreställning. Eftersom min föreställning äger rum i T2 som är en teatersal så har Fredrik Magnusson bäst koll på vad som är ledigt och vad som är görligt.

Jag och Rasmus sågs för vårt andra möte den 7 maj och gjorde då tillsammans en ny skiss på den rättsenliga ritningen av T2 som jag bad om att få per mail av Fredrik Nilsson.
(se nedan)

Projektörerna på skissen hänger från taket och dukarna hänger med olika avstånd från publiken för en rent estetisk anledning som bygger på mitt eget tycke och smak. Rasmus och Karolin är inte utmärkta på ritningen eftersom båda två kommer vara rörliga i sin roll på scen/bredvid scen. Bandet (inklusive mig) är utmärkta med initialer; E = Elias, elbas, Mi = Miranda, sång och gitarr, Ma = Malin, barytonsaxofon, synth och kör, W = William, trummor. Williams trummor ska stå på ett podium för att han inte ska bli helt täckt av att jag står framför honom. Jag har även skrivit ut "bajljus" på väggen bakom varje duk för tanken är att Karolin ska dansa där och då skugga projektor-duken bakifrån som en effekt. Ljudteknikern Oskar Karlsson är utmärkt i mitten av läktaren längst bak för därifrån har han bäst överblick både av oss och ljudmässigt.

På mötet bestämde även jag och Rasmus oss för att använda en mikroskop-kamera med usb utgång. Kameran går alltså att koppla rakt in i datorn och via den till projektorerna som då visar direkt det som kameran filmar. En mikroskop-kamera kan förstora det den filmar till 800 gånger större än verkligheten. Tanken med kameran var att Rasmus ska filma ting, material, kropp, kläder, publik... etc. Vi behåller då mer live-visuals som var min tanke från början. Vi bestämde oss för att låna en UV-lampa från Atalante. Den användes även i Black Doughs live-video och nu ville vi återknyta till den estetiken i ”Melting, Forming”. Utöver det tänkte vi använda två stroboskop. (Ett stroboskop är ett instrument som sänder ut ljuspulser för att lysa upp ett föremål. Det används en del på rave och klubbar som ljuseffekt och om du använder ett stroboskop som enda ljuskälla får du som blinkande stillbilder av rörelsen omkring dig.) Vi vill använda det som en ljuseffekt. Stroboskoperna är tänkt att vara utplacerade på varsin sida om scenen och riktade mot scenen.

Måndag den 12 maj mötte jag Oskar Karlsson i T2 för att prata igenom och klarna upp våra tidigare spretiga mail-konversationer. Vi gick till ett förråd och kollade på de två projektorerna jag skulle använda, vi bestämde oss för två stycken vita projektor-dukare i bomull som fyller syftet precis och gick igenom utplacering av bandmedlemmar, projektorer, dukar, publik och lampor. Vi bestämde att följande måndag så skulle vi ses i T2 igen och då även tillsammans med Rasmus för att gå igenom all teknik in i minsta detalj.

Dagen efter hade jag möte med Fredrik Nilsson på hans kontor för att checka av all teknik och gå igenom uppbyggnaden av föreställningen. Jag passade på att fråga om vi fick låna skolans hazers och om vi kunde använda dem i T2. Fredrik sa att de är lediga så jag kan få låna dem men det finns en problematik i att använda dem i T2 och det är att då måste brandsensorerna stängas av och någon måste jobba som vandrande kontrollant av brand för säkerhetsskäl. Så jag fick avvakta i väntan på att Fredrik skulle kolla om skolan kunde anställa en kontrollant under tiden för min konsert.

15 maj hade vi genrep i A306; helt fel rum för att repa med ett band. Det finns inget PA eller förstärkare eller trumset så vi fick springa runt i huset och hetsa tekniker för att kunna göra en genomgång av låtordningen. Karolin var även där för att lyssna, brainstorma och planera inför nästa genrep som var bokad i A305 den 22 maj, den salen är också helt hopplös att repa i då även den är till för teaterrepetitioner och ej har ett PA eller back-line. Men vi lyckades få vettiga saker gjort så som att testa tygerna så jag visste hur jag skulle sy upp dem i rätt format, övergångar mellan låtar så det inte blir en applådpaus efter varje låt och att stå och spela i rätt placering enligt skissen.

På morgonen måndagen den 19 maj så möttes jag, Rasmus och Oskar i T2 för att sätta upp dukar och projektorer samt bestämma placering av lampor. Allt gick smidigt och det lättade hjärtat att få se dukarna och projektorerna på plats och höra Oskar säga att det inte ska vara några problem att få det som jag tänkt mig. Jag uttryckte min ångest för att ha sista genrepet i A305 och då visade det sig att T2 var ledig just de timmarna vi hade bokad med bandet och Karolin så vi kunde nu ha ett rep i T2 och Oskar skulle till och med vara där de första timmarna för att för-kolla ljudet och vara till hands.

På genrepet 22 maj i T2 så soundcheckade vi och spelade igenom setlistan för konserten. Karolin provade sina olika ”hållplatser”, jag och Karolin hade ju på möten och rep gått igenom vart hon ska befinna sig, hur hon ska röra sig och hur hon ska förhålla sig till oss och vise versa på scen under vissa låtar. Vi märkte att en av dukarna var vi tvungna att flytta så den hängde djupare in på scenen men annars så var det inga stora ändringar. Det var tråkigt att Rasmus inte kunde medverka för han var upptagen på annat håll, så alla lampor var inte på plats och vi hade ännu inte provat projektionerna.

Jag och Rasmus möttes i T2 kl 21.00 23 maj för att testa alla lampor och projektionerna. Det visade sig då att han inte lyckats få mikroskop-kameran att funka, han försökte i över en timme men lyckades inte. Vi placerade ut de andra lamporna och Rasmus visade mineralstenar som han tänkt filma med mikroskops-kameran och det skulle vara projektionerna men jag fick aldrig se hur det såg ut eftersom Rasmus inte fick det att funka. Vi bestämde oss för att gå hem och så fick Rasmus kämpa vidare hemma med tekniken inför morgondagen.

24 maj kl 10 fick jag ett sms från Rasmus att han ännu inte lyckats få kameran att fungera och om han kunde få låna min dator och se om det skulle lösa problemet. Jag hade provjobb på dagen så jag kom till skolan kl 16 och lämnade min dator till Rasmus men han hade inte så mycket tid att fixa för han hade tagit på sig att fixa ljus till en annan konsert som startade kl 17, detta var otroligt stressande för mig men jag hade inte ork att ifrågasätta hans prioriteringar. Så jag tog tid för att varva ner istället i individrummet. Efter konserten som började kl 17 så verkade Rasmus inte vara i någon stress alls att sätta igång med att fixa teknikproblemet med kameran och jag kände hur min stressnivå bara steg. Han satte sig tillslut ned för att ge det ett försök. Efter några timmar då jag varit i full gång med uppigging och fix inför min konsert säger Rasmus att han inte får igång det och att han nog ska lägga krut på att få de andra lamporna att fungera. Där brast det för mig. Jag försvann backstage och bröt ihop, flera vänner befann sig snart runt om mig och jag fick höra en massa fina ord om mitt konstnärsskap och att allt skulle bli bra, men det var svårt att känna det i allt kaos. Jag lyckades ta mig samman efter en stund och gick ut för att testa ljud tillsammans med bandet. Här kände jag mig helt matt och ville bara att det skulle vara över så jag fick gå hem och lägga mig i sängen. Rasmus kom fram efter vi testat klart ljudet och sa att han fixat en annan projektion som var en vit cirkel som flimrar, han tyckte det var passande för helheten och jag hade verkligen inget annat att välja på så jag kunde inget annat än att acceptera. Jag och Karolin la ut mjölhögarna längst fram på scenen och sen var det 10 min kvar tills konserten skulle börja.

Se gärna videoexempel 2: ”Melting, Forming”, videon är bifogad.

Diskussion

”Varför är det viktigt för mig att göra en konsert av denna form?”

För att bredda min syn på vad en konsert kan vara. Att inte fastna i mönster om vad som är möjligt, förväntat och lättast. Jag vill utnyttja min fulla kapacitet och jag känner att detta projekt har tagit mig närmre kärnan av hur jag vill presentera mig och min musik på en scen. Jag vill att det ska vara utmanande och tidskrävande, det ska kännas i kroppen att varenda projekt jag tar mig an är viktigt och stort. För att behålla mitt driv och för att utvecklas måste jag ständigt utmana mig själv.

”Vilka problem och kompromisser stötte jag på i projektet?”

Flera människor hoppade av på grund av förhinder och det tvingade mig att finna nya medarbetare och att jobba med människor jag inte hade som första val. Planeringen påverkades ganska gravt av att vi ej kunde genrepa i Schildknechtteatern (T2) där föreställningen skulle hållas utan fick repa i en black box som var mindre och inte hade samma möjligheter som T2. Vi blev ju illa tvungna att vara portabla och fantasifulla för att få ut något av de repen, men det lärde oss att vara flexibla och utveckla vårt ”problemlösar-sinne”.

”Vilka nya perspektiv och erfarenheter öppnade sig för mig under arbetets gång?”

Jag kommer ta med mig vetskapen om att möjligheter öppnas och stängs mycket på grund av vilken människa jag pratar med. Jag har mötts av mycket negativitet, översittare och maktmissbrukare på min resa mot mitt slutgiltiga resultat. Mitt råd till dig som läsare och mig själv är att inte ge upp så fort ett hinder kommer i vägen utan antingen ignorera det om det inte har någon substans eller bygga vägar runt det.

Jag har även lärt mig att ha ett större perspektiv på vad det är jag vill åstadkomma, det gör problem som att någon plötsligt inte kan medverka mindre och ger mig ett stadigare fäste på jorden. Ett stort projekt kräver en stadig individ som driv, någon som inte lägger sig i fosterställning om detaljer måste ändras eller tas bort helt. De människor som är med och kämpar in i slutet är de som du tjänar mest på att jobba med.

Slutdiskussion

Under mitt arbete med och mot den här föreställningen med Black Dough har jag fördjupat mig i vad det är som jag vill ge med min musik, vad det är som jag vill att min publik ska få uppleva, hur jag vill presentera Black Dough i ett offentligt rum. Jag har lärt mig att genom att lägga ner tid, blod, svett och tårar i en föreställning så får den större mening för mig och det i sin tur leder till att jag framför min musik med mer mening och allvar. Engagemang smittar av sig på medarbetare om det även finns mycket glädje och gemenskap har jag märkt. Jag har lärt mig bekräfta mig själv, vad jag vill göra och vad jag inte behöver göra. Det känns som att en viktig del i ett stort arbete är att lära sig prioritera och rensa bort onödigheter, att gång på gång gå tillbaka till kärnan och bedöma om det jag håller på med för stunden har ett syfte för målet.

Mitt nya mål är att spela ”Melting, Forming” på nya scener, gärna utomlands. Jag ska lägga mycket krut på stipendie- och bidragsansökningar för även om det är tråkigt att behöva vara beroende av pengar så är världen uppbyggd på ett pengasystem. För att jag ska kunna skapa det storslagna uttryck som jag vill ge när jag står på scen med Black Dough så måste jag tillföra visuella-effekter och gränsöverskridande samarbeten. Det kostar pengar om inte människorna jag jobbar med är villiga att bistå med teknik och sig själva helt kostnadsfritt, men jag vill inte begära det av människor, tjänster och gentjänster är en sak men att jobba gratis är en annan.

I bakgrundsdelen nämnde jag att en viktig del i att kunna göra ett stort projekt är att hitta rätt människor att jobba med, människor som hjälper ens vision och inte trampar över eller förbiser den. Jag har behövt att tänka om flera gånger under arbetets gång på grund av Lisas, Pavles och Freyas avhopp mitt i processen. Då fick jag i min sårbara position snabbt försöka hitta nya medarbetare som inte fick vara för lätt övertalade och formbara men inte heller för envisa på sin åsikt. Jag hade tur med Rasmus och Karolin, jag hade träffat båda två innan jag tillfrågade dem, men jag kände ingen av dem särskilt väl. Vi har haft bra möten och en bra balans i inputs och anpassning. Jag tror att om man har en för nära kompis-relation till människorna innan man jobbat med dem för första gången så krävs det en tydlighet om när man ”hänger” och när man jobbar. Det har jag märkt i många situationer när jag gjort något kreativt arbete tillsammans med en vän. Det är svårare att vara rakt på sak eller uttrycka missnöje om man heltiden är rädd för ”dålig stämning”. En bra sak att göra i den situationen tror jag är att prata igenom dilemman som kan uppstå i ett samarbete. Även om vi inte kommer överens om vilken färg lamporna ska vara så påverkar inte det vår vänskap. Jag har haft enskilda prat med varje medlem i mitt band och även alla tillsammans för det är viktigt att skilja på hur man är som bandmedlem och hur man är som vän. Jag har märkt att stämningen på rep och spelningar har förbättrats märkbart efter att vi definierat vad vår individuella roll är och vad vi förväntar oss av varandra.

De tekniska problemen jag mötte i slutet av min resa har hjälpt mig att inse att världen är full av naiva människor och vill du att någonting garanterat ska fungera så se till att inte tillföra ny teknik i slutskedet i en produktion. Håll dig till det som du vet funkar och det som den du jobbar med har stor erfarenhet av innan. Var hård med att få se att det funkar i god tid innan själva speltillfället, den missen gjorde jag och det gjorde att de sista timmarna innan konserten var så stressfyllda att jag tillsist bröt ihop.

Konserten blev jag nöjd med, den blev inte så som jag tänkt mig men det visste jag redan innan eftersom jag valt att hålla många delar fritt och lite löst. Denna process har lärt mig oerhört mycket om hur jag funkar som ledare av ett projekt och vad jag behöver vara tydlig med i framtida projekt. Jag är spiksäker på att jag kommer göra ett liknade projekt snart igen.

Bilagor

1. Lyssningsexempel 1: inspelning av ”Where are the Changes” med Black Dough och Josefin Runsten.
2. Videoexempel 1: live-video med Black Dough som framför låten ”Fire”.
Länk: <http://blackdough.se/videos/>
3. Videoexempel 2: videoinspelning av ”Melting, Forming”.